

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	v upravnemu prejemcu:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	četrt leta	5:50
četrt leta	2—	na mesec	1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Inšerata vsak dan zvečer izvenčni modelje in prenike.

Inserat velja: petekostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijskih pogovorih.

Upravnštvo naj se poslužijo naročnine, reklamacije, inserati itd.

to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlalne naročnine se ne ozira.

"Narodna tiskarna" telefon št. 85.

"Slovenski Narod" velja po pošti:

celo leto	K 25—	za Nemčijo:
pol leta	13—	celo leto K 28—
četrt leta	6:50	za Ameriko in vse druge dežele:
na mesec	2:30	celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisniča ali znamka.

Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Slovensko uradništvo in klerikalci.

(Iz uradniških krogov.)

Že prva letosnjaka volitev v Ljubljani morala bi naše klerikalce temeljito podučiti, da nočemo slovenski uradniki ž njimi nobenega opravka imeti. Vendar klerikalna stranka ni obupala in pred vsako novo volitvijo poskušala je z nova, kako bi nasvjela v svoje mreže. Da se pa v bodoči ne bo udaja več nepotrebni iluzijam, izjavljamo slovenski uradniki enkrat za vselej slovesno, da nam narodna in osebna čast, pa tudi stanovski oziri branijo, da bi simpatizirali s klerikalno stranko.

Slovenski uradniki, ki nam bije sreča ravno tako gorko za očjo domovino, kakor kakemu Hohenburguju, Elsnerju ali Potioreku, opazujemo že tri leta sem z gnjevom in globokim zaničevanjem, kako zločinsko izdaja takozv. S. L. S. narodne naše interese. Kri je moralna slehrnjava izmed nas že zavreti, ko je opazoval, s kako vedno večjo brezstidnostjo je klerikalna stranka zlorabljala nesrečne septembarske dogodke v svoje umazane namene in kako hladnokrvno je v tistih težkih dneh započeto narodnologo ubila. Toda klerikalci se niso dolgo zadovoljevali samo s skritim, diplomatskim protinaronadnim ruvanjem. Prav kmalu so začeli tudi extra muros, javno, grešiti. Najnavedemo v kratkih potezah samo nekatere naglavne grehe, z bog katerih naši klerikalci zasluzijo, da bi korakali na celu vsem najbolj propagim izdajalcem, kar jih je zemlja nosila. Dobro nam je še vsem v spominu, kako fanatično so klerikalci napadli odlično našo družbo sv. Cirila in Metoda, kako zverinsko - podlo so pisali o prilici obletnice 20. septembra, kako so povodom bosanske aneksije denuncirali slovenske naprednjake, kako so protestirali Nemci v dejelni in šolski službi (glej slučaj Nebenführer in Krauland!) s kakimi umna zanimi spletkami so vrgli velzlašnega župana Hribarja! Ni smo še pozabili, da je le z moralno pomocijo klerikalcev postal Elsner dej. sodni predsednik in da sta le s pomocijo klerikalcev drž. pravdnostno mesto v Ljubljani in predsedništvo okr. sodišča v Novem mestu zasedla trda Nemca. Tudi ne bomo nikdar pozabili, da je »Slovenec« protipostav-

ne Elsnerjeve fermane imenoval — otročarije in da se je naravnost norečeval iz dr. Ravnharja, ki je radi teh pač žalostnih »otročarij« interpoliral v državnem zboru. A če bi klerikalci nenečesar drugega ne bili zakrivili, kakor da so slovenskemu narodu odzrli vseucilniški zaklad in da so spravili sedem Nemcev v ljubljanski občinski svet samo vsled tega, da bi ž njihovo pomočjo zadrgnili slovenski Ljubljani vrat, zasluzili bi, da bi se jih zgodovina našega naroda na veke zgnjusom spominjal. Že četrto leto vladajo klerikalci absolutno v slovenskih pokrajinal, a kako žalostno stoje danes naše narodne zadeve. Povsod, kamor pogledamo, samo nazadovanje! Srečno smo prijadrali tako dačle, da ima vladca za nas samo — suverensko preziranje. In to vse samo vsled podle, strankarske politike naših klerikalcev. Kateri izmed nas uradnikov torej res narodno čuti, za tega ni mesta in ga ne smeti v klerikalni stranki.

Trpela bi pa tudi naša osebna čast, ko bi se s klerikalci vezali. Še po vsaki volitvi obmetal nas je »Slovenec« z najizbranjetimi psovskami, med katerimi je kar mrgoleči samih podlilih namiravanih in denuncirajočih. In takim ljudem naj bi mi oddali svoje glasove? Ves svet bi moral vendor pljuniti na naš značaj, ali pa bi se moral smejeti naši strahopetnosti napram nešteči katilinarskih eksistenc v katoliškem taboru. Pa tudi že iz stanovskih ozirov se slovenski uradniki ne bi mogli ogrevati za klerikalno stranko. Da, moramo jo načrnost smatrati kot največjo sovražnico našim težnjev. Frevolni nastop dr. Šusteršičev v drž. zboru si bomo dobro zaponili in to tem bolj, ker je bil tudi — zahrben. Zboljšati je hotel nam srednjim in malim uradnikom plače šele tedaj, če bi se izvedla popreje »velikonotezna« finančna in upravna reforma. To se pravi po domače, o sv. Nikeli! In ljudem, ki iz naših težnjev naravnost norce brijejo, bi naj mi zapani! Preje bodo klerikalci vrnili slov. našu vseučiliščni zaklad, predno boomo šli slov. uradniki v — Canoso.

— r.

Gautsch-Stürabh.

V torek je ministrstvo barona Gautscha sklenilo, podati demisijo. Cesar je demisijo takoj sprejel. Splošno mnjenje, da bo cesar zopet baronu

no zgodovino življenga in trpljenja svojega gospodarja...

Tupatam je bilo v knjigi ali med listi pismo in Milan je po pisavi spoznal čegavo je in kaj vsebuje. Največ jih je bilo od matere. Vsa so bila skoro enaka, polna skrbi in ljubezni. V vsekem pismu je bilo neštetno vprašanje o njegovem življenu, če je zarav in zadovoljen, ačo dovolj dovolj za brano in če skrbi še kaj za svojo dušo. Milanu se je vselej storilo milo ko je prečital materino, ljubezni in skrbi polno pismo in odgovoril ji je vedno tako, da jo je potolail. Sirota ni mogla preboleti, ker Milan ni šel v semenisce kot večina njegovih trednikov iz domače fare.

Med listi, pisanimi s trdo roko materino, je bilo semintje tudi pismo z nežnejšo pisavo. Milan je poznal dobro te liste. Vzbujali so mu spomine na pretekle čase, ko se je odigrala zanj precejšnja povest življena...

V bližini Milanovega doma je županoval ponositi Smrekar. Bil je daleč naokrog znan kot petičen mož in razumnen gospodar. Imel je tudi lepo urejeno trgovino in gostilno, kjer se je ustavljala po navadi le boljša družba, ki je prihajala večkrat iz mesta sem na izlete. Preprosti kmetični namreč niso ljubili te vaške noblese, ki je vladala pri Smrekar-

Gautschu naročil sestavo novega ministra, se ni uresničilo.

Kateri so pravi in resnični vzroki Gautschovega odstopa, ni še pojasnjeno. Ali se je umaknil, ker so se Nemci uprli proti sistemu pravljnosti, ki ga je hotel uveljaviti? Ali so ga odločilni krogi pustili pasti, bodi že iz katerikoli vzrok? Ali je šel, ker neće uporabit zloglasnega § 14? Zanesljivega odgovora ne ve nične.

Za njegovega naslednika je določen sedanji naučni minister grof K. Stürgkh, ki hoče sestaviti uredniško ministrstvo s to izjemo, da ostane sedanji justični minister Hochenburger še dalje na svojem mestu. Čuje se tudi, da bo v Stürgkhovem uradniškem ministrstvu tudi en češki uradnik.

Zadnja poročila pravijo, da bo ministrstvo sestavljeno tako-le:

Ministrski predsednik bo grof Stürgkh, minister notranjih del baron Heinold, sedaj moravski namestnik; naučni minister Hussarek, sedaj sekcijski šef v naučnem ministrstvu; poljedelski minister profesor Horček; minister za javna dela sekcijski šef Trnka; zeleniški minister sekcijski šef Forster; justični minister Hochenburger; trgovinski minister sekcijski šef Rössler; finančni minister zoper dr. Mayer; deželnobrambni minister Šemljič; Georgi, minister za Gališko Zaleski.

Značilno je, da so najstrupenejni nemški nacionalci s to ministrsko listo silno zadovoljni.

Italijansko-turška vojna.

Boji okoli Tripolisa.

Turki zavzeli Tripolis?

Turški vojni minister je včeraj zvečer sledče izjavil turškim urednikom: Danes je najsrcenejši dan mojega življenga. 29. oktobra se je posrečilo našim četam in Arabcem, prodreti v Tripolis. Vsako cesto smo z naskokom zavzeli proti trikratni premoči. General Caneva je bil že prej ujet. Kapitulacija ostalih Italijanov je neizogibna. Polkovnik Nišad je po konzulih sporočil italijanski mornaricai, da ne jamči za življjenje 8000 Italijanov v mestu Tripolisu, če pade samo en strel. Da so Turki vječi generala Caneva, potrujejo tuji brzjavke, ki jih je dobila »Berliner Zeitung am Mittag«.

Turško poslanstvo v Berolini je dobilo sledče brzjavko: V noči

od 24. na 25. oktober so turške čete na širih krajin prodile sovražne vrste. V noči od 27. na 28. oktobra so Turki ponovili svoj napad in v beg napadli Italijane. Poslednja poročila pravijo, da so Italijani prisiljeni braniti edinole še mesto Tripolis. V Carigradu pričakujejo, da bo mesto v najkrajšem času zavzeto.

Berolinški »Lokalanzeiger« poroča iz Carigrada: Mahmut Šefket-paša je izjavil v prijateljskem krogu, da so turške čete odvzeli Italijanom pet glavnih trdnjav v Tripolisu. Turške čete so baje modernejše oborožene nego italijanske. Boj je divjal na treh mestih, in sicer v grškem okraju, na glavnih costah in v predmestjih. Dvema italijanskima oklopnicama se je sporočilo, da je življene več tisoč vjetri Italijanov v nevarnosti, če pade samo en strel.

Italijanska poročila.

Popolnoma nasprotna so italijanska poročila. Italijansko poslanstvo na Dunaju objavlja sledče poročilo: Italijani so bili v Tripolisu do zdaj v vseh bojih na morju in na suhem bojevit. Zasedli so Tripolis, Benghasi, Derno, Home in Tobruk, pr magali sovražniki ter ga prisili, da se je umaknil. Od tega časa so bili odbiti vsi napadi Turkov, ki so imeli velike izgube. Italijani so oplenili mnogo topov in zastav. Po bitki dne 26. oktobra ni bilo več boja. Italijansko poslanstvo se sklicuje pri tem na dejstvo, da le Italija razpolaga s kabljem v Tripolisu, da potrebujejo vsa druge poročila več dni, da pridejo do kabelske postaje. Že to dejstvo dokazuje neresničnost turških poročil.

Italijanska mornarica.

»Sabah« poroča z Malte, da italijanska mornarica vsled velikih viharjev ne more pomagati četam na suhem.

Oficielno turško poročilo.

Turško vojno ministrstvo je poslalo cirkularno brzjavko vsem poslovnikom armadnega kora s poročilom, da so turške čete s pomočjo prostovoljcev napadle italijanske čete v treh kolonah. Italijane so pregnali s tripoliških utrdil. Turki so zopet zavzeli trdnjave, ki so jih Italijani prej zasedli, ter izobesili otomansko zastavo. Italijani so bili popolnoma poraženi. Morali so bežati ter pustili na bojišču mnogo ranjencev, ujetnikov, živil, municije in topov.

Tako je mož kmalu zaslovel in njegova blagajna se je večala od dne do dne.

Pozneje so pa prišli razni prekupeci in trgovina z lesom ni šla več tako kot prejšnje čase. Treba je bilo več veliko več previdnosti in zmožnosti, da se vjejlo kaj dobička. Smrekar je to hitro uvidel in dal je tej trgovini slovo. Da je ravnal prav, je uvidel pozneje, ko je večina njegovih tovarisev in znancev izgubila v par letih skoraj vse, kar si je prihranila v prejšnjih desetletjih.

Smrekar pa je ravnal pametnejši. Zgradil si je lepo novo hišo, urenil trgovino z mešanim blagom in gostilno. Kmalu se je prepričal, da se mu bo v podjetju založeni kapital imenito obrestoval. Mož je bil izmed tistih ljudi, ki jim je dala že narava talent za kupčijo. Poznal je razmere v okolici in zadel je prav, zlasti, ker so se v tistem času zgradile v bližini večje tovarne, kjer je bilo zaposlenih mnogo delavcev in delavk. In taki ljudje rabijo mnogo več kot navadni kmetje, ki si večinoma pomagajo sami z domaćimi izdelki. Tako se je pričelo Smrekarjevo blagostanje.

Ker je bil Smrekar dovolj premožen, je hotel tudi svojo rodovino dobro prekrbeti. Starejšega sina je dal v neko gospodarsko šolo, da bi se mu je zelo všeč, malo postaviti se.

V Benghasiju in Derni.

»Ikdam« in »Jeni Gazette« poročata o novih bojih pri Benghasiju in Derni. Italijani so se morali baje umakniti za utrdbe v Benghasiju in Derni.

V Carigradu poročajo iz Benghasija, da se tam noč in dan bojujejo. Italijani so bili poraženi. Strategično večne točke so zopet v rokah Turkov.

Maščevanje Italijanov.

»Times« poroča, kako so se Italijani maščevali nad Arabci zaradi napada, ki so ga izvršili v ponedeljek. Dopisnik »Timesa« označuje postopanje Italijanov kot nepopisno klanjanje. Mestna oddelek, iz katerih so Arabci napadli bersaljere, so Italijani izpremenili v človeške klavnice. Postopanje Italijanov je še bolj razburil Arabce.

Sobotni londonski listi poročajo iz Tripolisa o krvavem klanju, ki so ga napravili Italijani v tripoliški oazi, ko so se morali umakniti v mesto. Tri dni so Italijani vse postreljali, kar so dobili. Oroke in ženske so Italijani brez pardona pomorili. Stevilo žrtev se enigma štiristočet. Nekti dopisnik pravi: Doživel sem tu grozodejstvo, katerih se v dvajsetem stoletju ne more opraviti iz vojaških ozirov.

»Agenzia Stefani« zavrača ta poročila in pravi, da so Turki na grozoviti način ravnali z ranjenimi Italijani.

Pomoč Arabcev iz Egipta.</

ščnih ozirov, kakor z osirom na borzne spekulacije, da bi se z njimi ob koncu meseca vplivalo na končne kurze.

Italijanske korespondence se pritožujejo.

da dunajsko časopisje baje ne primaša oficijozih italijanskih poročil ter tako dela proti Italiji, kateri je baje avstrijsko časopisje skrajno sovražno Italijanske korespondence obžalujejo sovražnost, ki je baje v absolutnem nasprotju z alianco med Avstrijo in Italijo.

Politična kronika.

Narodna skupščina na Kreti je sklenila izvesti leta 1908 sklenjeno priklopitev na Grško, ker je sedanjem položajem Krete popolnoma nevzdržljiv. O načinu, kako je treba izvršiti to priklopitev, se bo narodna skupščina v prihodnjih dneh posvetovala.

* * *

Kakor poroča »Berliner Tagblatt« se vrše v ruskem vojnem ministru pogajanja o načrtu, preložiti 4 armadne zbrane na zapadno mesto. Ta načrt je v zvezi s splošnim političnim položajem v Evropi in z nezaupanjem, ki je ima Rusija baje napram avstrijskim nameram.

* * *

O bojih v Perziji poročajo iz Pešte, da so se vrgli v boju, ki se je vršil 26. m. m. med četami bivšega šaha in vladnimi četami, Turki meni s tako silo na vladno vojsko, da so jo popolnoma uničili ter da je ostalo živih samo komaj 250 mož. Preostalo vladno vojaštvo se je končno udalo.

* * *

Kitajska vlada prosi ljudstvo za odpuščanje, da se je tako dolgo obnavljala vpeljati nove reforme. Vladne čete so baje že zavzele Hankav, teda vlada sama priznava, da je zmagala samo zato, ker so delavei v arzenalu stali na njeni strani in izdali revolucionarjem slabo streli. Revolucionarji v Šensiju in Šansiju pa so zasedli že zeleniško progo ter hočejo prestriči vladnim četam pot v Peking. Tudi vojaštvo in Mandžuriji in Pečiliu se je uprlo. V Tientsinu je počkal pobegnil iz svoje palače, ki so jo revolucionarji začiali, v evropski del mesta. Kantav se je proglašil za neodvisnega. Hankav je sicer v rokah vladnih čet, toda vlada sama ne upa, da bo mogla vzdržati red. Podkralj v Kantonu se je udal zahtevi ljudstva ter proglašil neodvisnost provincije Kvantung v vojaškem in upravnem oziru. — Cesarski dekret odobrava odstop vseh kitajskih ministrov. Juanšikaj, ki je imenovan za nekakega diktatorja, je prvi, da naj vlada postavi začasno samo enega ministra na celo uprave med tem ko bo on sam ustavil vsako vojaško postopanje in začel s pogajanjem z Liuanbengom, da doseže končen mir.

Štajersko.

Od Sv. Lenarta v Slovenskih goriach. (Nemci — med seboj.) Dne 25. oktobra je bila krčma župana Soloka pri Sv. Lenartu slavnostno razsvetljena. Mogočna vrsta 17. litrovina je kinčala pokrito mizo in okoli nje sami smehtajoči ter žareći

Ivan se je srečno preril skozi učivo gimnazijo. S težavo sicer, a šlo je. Da bi šlo študentu v bodoče boljše, mu je oče preskrbel ob glavnih počitnicah inštruktorja.

Abiturient Milan iz sosednje vasi je z veseljem sprejel Smrekarjevo ponudbo. Ker ni imel doma kaj početi, mu je odkazal Smrekar sobo v svoji hiši in mu dajal vsega česar je potreboval. To se je Miljanu kaj prileglo. Navajen bednega dijaškega življenja, se je počutil sedaj kot bi bil v svojem gradu. Smrekar ni bil umazan človek in dajal mu je tudi redno nekaj v denarju. Seveda se je moral mladi učitelj potruditi vsaki dan par ur, da sta z Ivanom ponovila kar se deček že učil v šoli.

Zvečer pa so se sestajali pri Smrekarju uradniki iz bližnjih tovaren, želesniški uradniki in druga vaska inteligencija. Tudi Milana je Smrekar pripravil v to družbo, češ, da se največ načni v družbi. Včasih je prisleda še Smrekarjeva Kristina, ki je zabavala družbo s svojo otroško naivnostjo, a še bolj pa z milodnečim glasom. Celo v samostanu, kot pevka na koru, je bila občudovana od vnanjega občinstva. Po celem okolišu se je govorilo o neznani mlađi pevki in marsikdo je nalač zato obiskoval samostansko cerkev, da bi slišal njen krasni, občutkov polni glas. Iz njega je odsevala vsa tista nepopisna milina in sladkoba, ki je last mladih, hrepenečih sre... In kadar je bil Milan zatopljen v njeno petje, mu je postal tako čudno pri

obrasi. V družbi vrlega notarja so slavili »Rauteritis« zmago svojega pristaša Janeza Slavitscha nad »nemškovalcem« dr. Zirngastom. Zmaga se je izbojevala pri sodniji, kjer je tekla neka točba dr. Zirngasta proti Janezu Slavitschu radi razdaljenja časti. Ubogi dr. Zirngast! Še ni preteklo leto dni, kar je ta mož pisal, noč in dan za lenarske nemškutarje, da jim je navehtal nemško čolo, — in danes se radujejo tri četrte vsega nemščinstva njegove blamaže. Še več! Vsegamogočni Zirngast, ljubljene Schulvereinov, agitator prve vrste, oče importiranih meščanskih nezakonskih otrok — on je izstopil iz »Schulvereina«. To pa je prišlo tako. »Schulvereine« je hotel nastaviti zdajnega provizoričnega nadučitelja Otona Flörija definitivno. Poprej pa je vprašal za mnenje predsednika šolskega odbora, dr. Zirngasta, in to »strogemu zaupnu«. Ta se je nekaj časa poprej sporekel s Flörijem in je radi tega seve — odsvetoval. Navedel je med drugim, da dela Flöri nemškemu življu in kulturi sramoto. Vodstvo »Schulvereina« ni imelo nujnejšega posla, kakor poslati Flöriju prepis tega »zaupnega mnenja«. Posledica tega je bila, da je vložil Oto Flöri proti dr. Zirngastu obtožbo radi razdaljenja časti. Pri glavnem razpravi je hotel dr. Zirngast nastopiti za svoje trditve obsežen dokaj resnice. V potrditev svojega naziranja je navedel, da je bil ravno Oton Flöri oni, ki je bil v zvezi z metanjem kamnja proti oknom tukajšnje slovenske šole. Tega dokaza se je e. kr. rezervni častnik Oton Flöri tako ustrasil, da je brezpogojno sramotno umaknil svojo obtožbo. To je tisti rezervni častnik, ki je spravil e. kr. rezervnega poročnika g. Franceta Krombergerja pred oficirski častni sod, ker je prišel v družbi več Slovenscev protestirat proti ustanovitvi javne nemške šole. Radovedni smo, kaj poreče k temu e. kr. dopolnilni komando št. 47 v Mariboru ter polk g. Otona Flörija, če izve o tem lepem postopanju! Kljub temu, da je tedaj dr. Zirngast hotel nastopiti pri sodniji za svoje trditve popolen dokaz resnice, nastavil je »Schulverein« O. Flörija definitivno. — V tukajšnjih narodnih krogih se sumi, da se je za to namestitev osebno potegoval dr. Tipliš. Radi tega je odložil dr. Zirngast vse svoje »narodne« sarže in izstopil iz »Schulvereina«. V proslavo te nove epohe se je dne 25. vinoteka pošteno pilo.

Celje. Tu je umrl bivši predsednik celjskega okrožnega sodišča dvorni svetnik Anton pl. Wurmser. Pokojnik je vstopil v službo pri sodniji v Gradeu leta 1871. L. 1874. je prišel v Ptuj, 1875. v Slovensko Bistričo, leta 1879. v Šoštanj kot okrajin sodnik. Od tam je bil 1. 1882. prestavljen k Sv. Lenartu v Slovenske gorice; leta 1885. je prišel kot sodni tajnik v Celje in postal tu leta 1891. svetnik deželnega sodišča. Po kratkem službovanju v Gradeu je bil imenovan leta 1899. za predsednika okrožnega sodišča v Celju. Letošnje poletje je stopil v pokoj.

Iz Brežice. (Nemci med seboj.) Čedni kavalirji so naši Nemci. Vsak dan krožijo po mestu zgodibice o različnih junaških činih naših kulturnoscev. Prvo vlogo med njimi igra brezvonomo turnwart Franec Kankowsky, e. kr. davčni kontrolor. Nedavno je prišel pijan kot klada v gostilno nemškega doma. V svoji navdušenosti zbadal in ozmerjal je goste, končno pa pretepel gostilničarja

sreun... Zamislil se je v neznano dajavo in nazaj v svojo mladost, polno hrepenjenja in nemira... Kolikokrat je sanjal o blaženosti samoti poletnega večera, o izvoljenki ob svojih prsih in milini njenega glasu... In sedaj ima vse tukaj. — A ne! Daleč je še, veliko dalje kot sežejo želje... Ob takih večerih, ko je slišal peti Kristino, je postal otočen in molčec. Težko je že vselej čakal, da je odšel v svojo sobico, ker mu je bilo neprjetno, da bi mu drugi brali z obražem živstva, ki jih je skrival v sreun...

Tako so minevali Miljanu dnevi počitnic in treba je bilo gledati v dobročinstvo. Imel je sicer pred seboj dočen načrt, a zdel se mu je skoro neizvedljiv. Sklenil je, da se vpiše na vseučilišče. Ko je neko nedeljo materni doma to povedal, si je zakrila obraz in zajokala. Rekla ni drugega, kakor to:

»Pojni kamor te veseli, a ne izgnubi se! Dosti smo trpeli zate in še bi radi, samo, da bi bil kdaj srečen. Ampak, kakor vidiš, midva z očetom ti ne moreva več pomagati. Naredili smo že dolg, ki ga moramo v kratek plačati, a nimamo niti vinaria in morda celo leto ne spravimo skupaj enega desetaka.«

Milan je spoznal resničnost teh besed in bilo mu je hudo kot materi. Skoro mu je že sreč omahovalo, da bi izpolnil materi željo ter šel v semenišče; a vzbudil se je v njem ponos moža in tudi slutinja, da bi mati spoznala, da ni šel iz srčnega naziba, ampak iz strahu pred krutim živil-

in natakarico. Preostalo ni drugega, kakor da so razgrajajo vrgli na celo. Zadeva je naslanjena sodišču. Vemo sicer, da bodo nemški bratci zadevo pred sodiščem skušali potlačiti, vendar pa vprašamo finančno oblast, ali je na mestu, da se e. kr. uradnik obnaša kakor zadnji hlapac in ali je primerno, da opravlja v Brežicah službo mož, katerega po gostilnah pretepoj in modejo na cesto. — Slovenski uradnik bi bil že davno na Gornjem Štajerskem.

Drobne novice. Notranji boji v »Südmärkic«. Z Dunaja poročajo nemški listi: Schönererjanici so začeli živahnog agitirati za izstop vsemenski protestantov iz »Südmärke«. Kot vrok navajajo dogodek pri zadnjem državnozborškem volilnem boju v okraju Ptuj-Lipnica. Te dni se je vrnila seja glavnega odbora nemško-evangeljske zveze za Avstrijo, v kateri je bila predložena resolucija za izstop vsemenski protestantov iz Avstrije. O tej resoluciji se je vnela v seji »živahnih debat«, v kateri so resolucijo ostro pobijali zastopniki pastorjev. Resolucija ni bila sprejeta, a jo hočejo vsemenski protestanti znova staviti na občinem zboru nemško-evangeljske zveze, ki se vrši prihodnje dni na Dunaju. — Imenovan in je orožniški stražmojster Juri Vrhovnik v Slatini za kancelista pri okrajnem sodišču v Postojni. — V konkurs je prišel kročaj Janez Goršek v Celju. Začasni upravitelj konkurzne mase je odvetnik Al. Gregorin. — V Št. Janu na Vinški in gori so pri občinskih volitvah zmagali klerikalci. To je sad celoten agitacije in hujskarije novtega župnika. Naprednjaki se za tole važne občinske volitve na dejeli skoro nič ne brigajo. Odpor posameznikov proti organizirani sili črnuhov nič ne izda. Ali nas potek državnozborških volitev ni naučil, kolike važnosti so občine? — Ponosrečil se je znani možirski pesnik Žiga Leykauf. Mariborska »Straža« poroča, da si je Leykauf zlomil nogo. — Utonil je v Št. Jedert nad Slovenjgradcem 4letni fantek Alojzij Verhovnik. Fant je šel po brvi čez Mislinjo, padel pri tem v potok in utonil. — K moru šolskega sluge v Ljutomeru se nam poročajo slednje podrobnosti: Kakor je »Slovenski Narod« že pisal, so našli bivšega šolskega sluge Francu Jožetu šole Matija Pregarja (Bergerja!) nedaleč od njegovega stanovanja v ponedeljek dne 23. oktobra umorjenega. Sodniska preiskava je dognala, da je morilec Pregar 3krat ranil in sicer dvakrat z nekim topom orodjem, pri čemer mu je lobanjo čisto razbil in enkrat z neko ostrino. Pregar je stanoval pri zakonskih Janezu in Frančišku Cveku v Ljutomeru. Po neki pogodbji je imel pri njima zgovorjeno hrano in stanovanje do smrti. V sredini septembra pa se je Pregar skregal s Frančiško Cvekom in od tega časa se nista več mogla videti. Pregar je tožil večim ljudem, da ravna Cvek grdo z njim. Došlo je do različnih tožb. Dne 22. oktobra, v nedeljo zveče, je došel Pregar precej okajen domu in je Cvekovo pošteno ozmerjal. Kam je Pregar pozneje šel in kaj je počenjal, se še doslej ni moglo dognati. Tudi se ne ve, ali je bil Pregar takoj ubit ali šele proti jutru. Dne 25. oktobra je na pravilu sodnija hišno preiskavo pri Cvekovih in pri mizarju Janezu Serneniču na Kamenščaku, kateri je imel bojda prepovedano razmerje s Cvekovim. Konec te preiskave je bil so Frančiško Cvek in Janeza Se-

nem. Zato je ostal pri svojem sklepnu. Ko je oče izvedel o njegovem nameri, ni rekel ničesar. Molčal je, a videti je bilo, da je hudo zadet... Kajti težko se je ločiti od misli, ki je pri kmetskem človeku začetek in konec vsega dobrega...

Milanu je bilo od tega dne tako, kot bi mu ležal težak kamen na sreun. Mučila ga je skrb, kaj bo z njim v bodočnosti, če ne bo od nikoder pomoci. Želel si je priti v tujino...

Samo, da bi bil enkrat tam pa bo boljše. Dobi se inštrukcija, korespondence pri kakem trgovcu, da je le nekaj. Saj je tudi kot gimnazijec tako izhajal.

Nekega dne sta bila Milana in Smrekar sama v sobi. Bila je zadnje dneve Ivanovih počitnic in tudi Miljan je mislil v mesto, kjer je študiral in kamor so se namenili vse njegovi tovariši - abiturienti, ki so mislili na vseučilišče.

Med pogovorom vpraša Smrekar Milana:

»No kam pa si se ti namenil? Tikal ga je že izza prejšnjih časov kot otroka.

»Na vseučilišče grem. Morda v Prago ali Gradec. Nisem se še odločil.«

»Kaj pa doma? Ti bodo kaj pomagali?«

»Ne morejo. Upam dobiti inštrukcije, posneje pa podpore.«

»Ampak to še ni gotovo. Težko bo v začetku, a obupati nel. Povsodi je tako. No, tudi jaz ti bom nekaj po-

menič zapri. — K radež. Iz Ptuja poročajo, da je nekdo vlonil v goščino pri Novem svetu in odnesel jedil, cigaret, cigar, nekaj servijet in namiznega orodja v približni vrednosti 20 K. Iz Šoštanjca, G. Anton Kocuvan je prodal svojo hišo in trgovino gg. Senici in Pilihu, ki bodeta vodila trgovino dalje. — Nemška sredstva »Marburger Zeitung« poroča iz Ptuja, da posljati vladajoča Ornigova klika nemškim oponicijalcem v mestu grozilna in pesonalna pisma. Za sodelovanje in simpatijo so takim nemštvom se najlepše zahvaljujemo, pravi dopisnik. To je v isti čedni kulturni sliki iz spodnjestajerskega tabora, ki hoče na Slovence tudi učiti take »kulture«. — Umrl je v Maribor okrajski cestar Jožef Hitzel, star 71 let. Bil je 43 let v službi mariborskoga okrajnega zastopa. — Iz Maribora. Neka igralka nemškega gledališča si je kupila v neki trgovini z delikatesami narezanimi jekovitimi klobasi. Ko se jih je najedla, je zbolela z znaki zastupljenja. Trgovcev je izgovarjal, da je dobil dočno klobaso popolnoma svežo iz Prage. Naznanihlo se ga je sodiščen. — Iz Gradea. Neki državni uradnik se je selil iz Maribora v Grade. Svoje pohištvo je izročil mariborskemu špediterju Mallyju v preselitev. Bližu Wildona je pa v vozu za pohištvo nastal ogenj, katerega so sicer hitro pogasili, a vendar napravil znatno škodo. »Veselo« iznenadenje uradnika, ki je pohištvo izviroval, je lahko mislimo. — K radež. Dne 26. oktobra sta se splazila kmečka fanta Anton Lipičnik in Janez Kos v domovanje A. Koštomača v Cerovcu pri Št. Juriju ob južni železnični v ukradla 200 K. Najbrže sta člana šentjurškega »Orla«.

Koroško.

Podraženje mesa. Celovški mesarji so podražili meso vseh vrst za 4 vinarje pri kilogramu. Izgovarajo se, da so primorani meso podražiti zaradi visokih pristojbin, ki jih morajo plačevati v novi mestni klavnicu.

Samomor dijaka. V Borovljah se je ustrelil učenec obrtna šola, Alfonz Frankovič, ki je stanoval pri davčnem oskrbniku Francu Höslu. Zadel se je v leve prsi. Smrtnonevarno ranjenega so odpeljali v celovško bolničko. Vzrok samomoru je, kakor pravi dijak, slabu ravnanje.

Velik požar. V Trstu so v soboto ob 10. dopoldne bodo otvorili v Trstu nov pomorski muzej na cesti Sanita 17. Muzej ima navtični in ribiški oddelek, ter ima precej dragocenih starin.

Smrt na cesti. Predvčerjšnjim je padel na Korzu v Trstu 45letni Vincenc Kovaso, blagajnik tvrdke Schnabl v Trstu. Počile so mu žile odvodnice. Prenešli so nezavestnega v bližnjo lekarino, kjer je v par minutah umrl.

Nezgod. Zastrupil se je z arzenikom 23letni zasebni uradnik M. Višintin v nekem hotelu v Trstu. — V Škedenju je udaril v železolivarni neki vzdih mehanika A. Tosteria in mu razbil brado in pretresel možgane. — V Lloydovem arsenalu je padel raz 4 m visok oder Henrik Gregorčič. Dobil je smrtno nevarne notranje poškodbe. — Na cesti Molino je povozil nekaj neznan voznik 73letno zasebnično Aho Deltedesco. Kolo ji je zmečkal levo ramo. — Mlad samorilec, o katerem smo poročali, da so ga dobiti v petek zastupljenega na klopi v ljub

iz čolna in se tudi potopila v viharjem morju. Ostal je pri življenju samo mornarski vajenec Josip Renč. »Fabrik« se je potopila, »Doridek« pa je dobila tako težke poškodbe in bodo morali blago preložiti na drugo ladjo.

Dnevne vesti.

+ O klerikalni pritožbi proti ljubljanskim občinskim volitvam. Kakor se nam poroča iz dokaj zanesljivega vira z Dunaja, bo upravno sodišče že v najkrajšem času razpravljalo o klerikalni pritožbi proti ljubljanskim občinskim volitvam. Kakor se čuje, bo upravno sodišče imelo o tej stvari, nejavno sejo dne 13. t. m., javna razprava pa se bo najbrže vršila v ponedeljek dne 20. t. m. ali pa kak dan kasneje. Ker se je nadejati, da bo klerikalna pritožba odbita, ker bo pač tudi sodišče uvidelo, da je bila vložena zgolj iz nagajivosti, je pričakovati, da se bo novi ljubljanski občinski svet konstituiran tekmo meseca decembra. To se je nam zdelo potrebovo povedati, ker se širijo v Ljubljani neresnične vesti, kakor da bi se bila razprava pred upravnim sodiščem o klerikalnem rekurzu že vršila.

+ Memento klerikalni stranki. Deželnozorska volitev v torek je glasen memento klerikalni stranki, da prenapeta struna rada poči. Klerikale so živeli dosedaj v domišljiji, da so njihovi volilci sami backi in da snejo vsled tega počenjati, karkoli se jim zljubi, ne da bi se jim bilo treba batiti, da bi to vplivalo na volilce. Torkova volitev jih je sedaj poučila, da tudi njihovi volilci niso tista nerazsodna masa, za katero so jo smatrali. Okroglo 200 njihovih volilcev se jim je iznevorilo in to od maja sem v kratkih petih mesecih! In temu se končno ni čuditi. Najbolj zarnani Ljubljanci je že pač moral spoznati, da meri vse delovanje klerikalne stranke na to, da se škoduje čim največ interesom Ljubljane in njenega prebivalstva. K temu spoznaju je prišlo še tudi prepričanje, da ni tako svete narodne stvari, ki bi je klerikale ravnodušno ne izdali. Elsnerjevo germanizatorsko delovanje je getovo stvar, ki bi morala izvati najskrajnejši odpor pri vseh narodno mislečih Slovencih brez razlike političnega prepričanja. Ko je vse napredno časopisje energično nastopilo proti Elsnerju v obrambo pravic slovenskega jezika, je »Slovenec« molčal kakor riba. Ko pa je poslanec dr. Ravnhar sprožil akcijo proti Elsnerju v parlamentu, se je glasilo klerikalne stranke celo osmeličilo norčevati se iz te akcije, voditelja klerikalne stranke dr. Šusterič in dr. Krek pa sta takrat demonstrativno zapustila zbornico. Da mora takšno postopanje ogorčiti vsakega Slovence, ki ima le še iskričo narodnega čustva v sebi, je pač naravno in umljivo. Zato se ni čisto nič čuditi, ako je dobremu delu klerikalnih volilcev končno padla mrena z oči, da so sprevideli, da so klerikale največji škodljivci ne samo interesom Ljubljane in njenega prebivalstva, marveč tudi slovenske narodne stvari. In da so v tem spoznanju obrnili hrbet tistim, ki so jim doslej sledili skozi drn in strn, ter se pridružili stranki, pri kateri so videli pošteno delo za koristi Ljubljane in vsega slovenstva, je povsem naravno. Za narodno napredno stranko je torej samo koristno, ako klerikale vztrajajo pri svoji dosedanji politiki, ker bodo v tem slučaju lahko izgubili vse svoje volilce, razen onih, ki so moralno ali gmočno odvisni od klerikalnih kolovodij. Zato naj klerikale le ostanejo na svoji dosedanji poti, bodo vsaj v Ljubljani že v najkrajšem času dogospodari.

+ Tolaža ljubljanskih nemškutarjev. Ljubljanski nemškutarji so si popolnoma resno domišljevali, da spravijo pri deželnozorski volitvi narodno-naprednega kandidata Ribnikarja vsaj v očjo volitev. Kakor znano, so prvotno nameravali, da pri prvi volitvi glasovati za klerikalnega kandidata, a opustili so to, češ: če se tako javno pokaže nemško-klerikalna zveza, bo to marsikoga opašilo in bo Ribnikar še prej zmagal, kakor če bo imel proti sebi tri kandidate. Tako se je zgodilo, da so nemškutarji postavili svojega kandidata in trdno računali, da pride do očje volitve. A zgodilo se je drugače. Narodnonapredna stranka je s svojim kandidatom zmagala in sicer sprošnajno zmagala takoj pri prvi volitvi. Ni bila poražena samo klerikalna stranka, še bolj kakor klerikalna stranka so bili poraženi nemškutarji. Zdaj se tolažijo z zabavljanji v »Grazer Schriftenblatt«. Neslane čevara je v »Schriftenblatt« kažejo, kako potri so nemškutarji in kako jih boli zmagla narodnonapredna stranka; kažejo pa tudi propadlost nemškatarske stranke. Od stopnje do stopnje gre niz dol, a kaj drugega tudi ni zasluzila.

+ Elsner in volilna svoboda. Predsednik deželnega sodišča Elsner se je, kakor se zdi, že tako vživel v nepostavnosti, da ni srečen, ako ne more vsakega dne zagrešiti kakega nepostavnega dejanja. Sedaj mu protizakonite jezikovne naredbe ne zadostujejo več, zato se je spravil na omejevanje volilne svobode. Kakor smo namreč izvedeni, je paznik v jetnišnici vzprisko naknadne deželnozorske volitve v Ljubljani sporočil svojo željo, naj volijo kandidata S. L. S. Antonia Rojina. Predsednik deželnega sodišča je s tem zakril pregršek proti zakonu v varstvu volilne svobode in državno pravdništvo bi bilo dolžno, da nemudoma uvede proti njemu kazensko preiskavo. In zakaj je Elsner kršil ta zakon? Samo za tega delj, da bi se izkazal hvaležnega klerikalcem, da zagovarjajo in ščitijo njegovo germanizatorsko postopanje pri ljubljanskem sodišču.

+ Nemci so šli v boj za klerikale. Kakor smo napovedovali, tako se je tudi zgodilo: mnogo Nemcev ni glasovalo za dr. Egerja, marveč je oddalo svoje glasovnice za klerikalnega kandidata Antonia Rojina. Dallo bi se dognati natančno število, koliko nemških volilcev je glasovalo za Rojino, treba bi bilo prešteti samo tiste glasovnice, na katerih je bil napisano: »Anton Rojina, Tischlermeister in Laibach«. Takšnih glasovnic je bilo pri vseh komisijah precej, kar je dokazal skrutinij. Nekateri Nemci so torej že direktno prešli v klerikalni tabor. In čemu tudi ne, saj klerikale več store in dosežejo za nemško stvar v Ljubljani, kakor Nemci sami! Naprednai kandidat Adolf Ribnikar ni dobil niti enega nemškega glasu, kar mu je v ponos in zadostenje, ker je to dokaz, da je mož na svojem mestu, mož, kateremu zanjo Slovenci, ne pa Nemci, kakor klerikalcu Rojini.

+ Nekoliko statistike. Letos smo imeli v Ljubljani dve deželnozorski volitvi, meseca maja, ko je bil izvoljen Reisner, in sedaj, meseca oktobra, ko je bil izvoljen Ribnikar. Primerjanje rezultatov teh dveh volitev je tako poučno. Oddanih glasov je bilo

v maju 3321

v oktobru 3322.

Med temi glasovi je bilo veljavnih v maju 3259

v oktobru 3137

dočim je bilo neveljavnih glasov

v maju 62

v oktobru 185.

Narodnonapredni kandidat je dobil glasov

v maju 1685

v oktobru 1719.

Klerikalni kandidat jih je dobil

v maju 933

v oktobru 770.

Nemškutarski kandidat jih je dobil

v maju 455

v oktobru 423.

Socijalnodemokratični kandidat jih je dobil

v maju 180

v oktobru 214.

Papežljeni glasov je bilo

v maju 6

v oktobru 11.

Število veljavnih glasov se je torej zmanjšalo za 97%, nasprotno je število neveljavnih glasov naraslo za 292%. število naprednih glasov je naraslo za 22%, dočim je število klerikalnih glasov padlo za 21%. Nemci so izgubili 76% glasov, nasprotno pa pridobili socijalni demokrati 188% glasov.

+ Napredna zmaga. V Javorjah v Poljanski dolini so vrli, svobodni kmetje pri občinskih volitvah v ponedeljek popolnoma v vseh treh razredih potoliki farovško stranko. Tazmagajetem razveseljevša, ker je župnik Fajfar že več nedelj sem v cerkvi le o tem govoril, grozil s peklom temu, kdor ne voli ž njim in že tudi določil župana. In temu nasištu so se uprli proti kmetje in vodili boj proti župniku, nekemu lemnatariju in vsem župnikovim podrepnikom z največjo vstrajnostjo, ne plaše se pekla in drugih groženj z geslom: »V občini nima župnik nič iskat, še manj zapovedovati! Klobolek dol pred takimi možmi! Posnežajte jih še drugod in knalu bo našnajprej zmagal, kakor če bo imel proti sebi tri kandidate. Tako se je zgodilo, da so nemškutarji postavili svojega kandidata in trdno računali, da pride do očje volitve. A zgodilo se je drugače.

Narodnonapredna stranka je s svojim kandidatom zmagala in sicer sprošnajno zmagala takoj pri prvi volitvi. Ni bila poražena samo klerikalna stranka, še bolj kakor klerikalna stranka so bili poraženi nemškutarji. Zdaj se tolažijo z zabavljanji v »Grazer Schriftenblatt«. Neslane čevara je v »Schriftenblatt« kažejo, kako potri so nemškutarji in kako jih boli zmagla narodnonapredna stranka; kažejo pa tudi propadlost nemškatarske stranke. Od stopnje do stopnje gre niz dol, a kaj drugega tudi ni zasluzila.

+ Kaj porečete k temu prevarjeni pastir? V Javorjah nad Škofov Loko je župnik Fajfar, kar se lahko potrdi s pričami, klical hudiča, da bi vzel hišo političnega nasprotnika. Kje je tu nauk o ljubezni do bližnjega, sovražniku odustpi, moličanj. In katoliški župnik kliče hudiča, oziroma želi, da bi bil hudič že prej vze! to in to hišo. Tako početje nasprotuje popolnoma krščanskim načelom, gnušno je pa naravnost, ko se sliši iz ust katoliškega župnika, kar nasprotuje, ne samo katoliški, temveč vsaki veri. Kaj porečete k taki propalosti svojih podložnih duhovnih sobratov prevzetišen knezoško? Mi nič drugega: škandal za duhovščino, ki je tako podivljana in

v svojem fanatizmu tako propadla, da niti ne pojmi svojega poklica.

+ Iz Stepanje vasi. Volilni imenici dobrunjske občine so zelo pomajkljivo sestavljeni. Opozarjam volilce somišljenike, naj pogledajo, v kratkem, če so vpisani v imenikih, ker je čas vlagati reklamacije samo še do 10. novembra. Znanih je že par stučajev, da niso vpisani taki, ki imajo volilno pravico. Obenem protestujemo, da se nahajajo v imenikih nemška imena vasi n. pr. Stefansdorf. G. županu povemo, da poznamo samo Stepanjo vas in ne potrebujemo popolnoma nič Stefansdifa. Županu svetujemo, naj da iz imenikov takoj izbrisati Stefansdorf. — Več naprednih volilcev.

+ Nastopno predavanje prvega slovenskega docenta na češki univerzi, dr. Rostoharja, se je vršilo minolo soboto zvečer ob obilni udeležbi češkega in jugoslovanskega dijašta. Za snov svojemu predavanju si je izbral g. dovent »elementarno logiko«. Tako po vstopu v dvorano je bil predavatelj od navzočega občinstva burno aklamiran ter se, vidno ginjen, zahvalil za prirejene mu ovacije. Predavanje svoje je začel nekako takole: Ponosen sem, cenzene dame in gospodje, da začnem predavanje na tukajšnji češki univerzi, katera je bila središče srednjeevropske kulture. Mi Slovenci smatramo za naše naravno pravo, otvoriti katedre na češki univerzi.

Prepričan sem, da nam vsak dobromisleč Čeh bo pravico našo rad priznava in da se z nami vred veseli našega napredka. Češka univerza je središče češkega kulturnega dela; naj bi postala ista tudi vez med kulturnim delom Čehov in Slovencev. Po teh uvodnih besedah je prešel takoj na svoj predmet. Navzoč občinstvo, med katerimi je bilo opaziti zastopnike Svaza češkoslovenskega studentva, zastopnike srbskega društva »Šumadija«, hrvaškega akademčnega društva »Hrvat« ter drugo češko odlično družbo, mu je na koncu zopetno burno ploskalno in zastopniki posameznih korporacij so g. docentu čestitali.

+ Izobraževalno - politični tečaj se prične v torek 7. t. m. zvečer ob 8. v Narodnem domu (soba poleg male dvorane v I. nadst.). Tečaj obsegajo 34 predavateljskih ur in se bo vršil vsak torek, četrtek in petek od 8—10. zvečer. Predavanja teoretičnega in praktičnega značaja bodo pojasnjavala vse stroke javnega življenja in jih bo s pridom poslušal vsakdo. Priglasitve na tajništvo (Wolfsova ulica 10) se sprejemajo še do konca tega tedna. Podrobni programi za tečaj bodo koncem tedna v tajništvu na razpolago.

+ 11 vagonov sena je nakupil klerikalna gospodarska zveza v kranjski občini po svojem mladoletnem zastopniku v Čirčah, kamor pošlje gospodarska zveza v kratkem str. j za prešanje. Tako delajo klerikalci kupujejo in spravljajo seno iz dežele, dasi vedo, da primanjkuje seno in bo po novem letu zmanjkal skodo in bo draginja postala še večja, kakor je sedaj.

+ Iz ljudskošolske službe. K brezplačnemu služovanju na šestrazredni ljudski šoli na Viču je pripravljena gdje, Ivana Zupan. Za prizoriščno učiteljico in voditeljico na enosrednji šoli v Golem je imenovana gdje, Marija Sirnik. Na mestu zaradi ločenja na dopustu se nahajajoče učiteljice Amalija Jeglič je imenovana kot suplentka na dvorazredni ljudski šoli v Dvorju gdje, Gabriela Treco, na mestu gdje. Ide Papler pa za suplentko na ljudski šoli v Borovnici in bivša suplentka Marija Miklavčič. Kot suplentka na ljudski šoli v D. M. v Polju pride na mesto učiteljice Ane Kermavnerjeve gdje, Ana Mandelj.

+ Slovenskemu rodoljubju! Odbor društva »Branibor« prosi slovenec, kjer je župnik Fajfar, kar se lahko potrdi s pričami, klical hudič, da mu prepriča prebrana, katera razpoljila naše društvo vsaki teden v ogroženem kraju in na meje slov. dežel. S tem razpoljiljem vrši naše društvo važno narodno delo; naj bi se izobrazila širila - kolikor je to potom časopisna mogoč - tudi v zadnjem gorski vasi, naj bi imeli s tem naši bratje v ogroženih krajih, ki dostikrat iz gmotnih ozirov ne morejo biti naročeni na kak list, lepo priliko, da se jih polagomo vzgoji do zavetnih in značajnih Slovencev. V to svrhu zbirajo naše društvo predvsem napredno časopisje in iskreno je že leti, da se slov. javnost v veliki meri odzove na naši prošnji. Časopisi se posibajo vsak soboto, in sicer se jih lahko odda v sledečih trafikah: Češka, Šelenburgova ulica; Dolene, Prešernova ulica; Kleinstein, Jurčev trg v Velikavrh, St. Jakobski trg. — Odbor društva »Branibor«.

+ Ženska obrtna šola na novi e. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani je učna priredba, kakoršne do sedaj že nismo imeli v naši deželi. Namejena je v prvi vrsti pouku v belem življanju (šivanje perila) in pouku v izdelovanju ženskih in otroških oblik,

poleg tega pa tudi neguje razna umetna ženska ročna dela, osobito umetno vezenje. Oddelek za šivanje perila in oddelek za oblike imata po 2 letnika; istotako tudi oddelek za umetno vezanje. Absolventke dobre pravice do samostojnega obrtovanja, tako da šola povsem nadomešča učenje na poučilji ali modistovki. V šoli se pa ne poučuje samo ročno delo, temveč tudi razni drugi izobraževalni predmeti, nap. rim. slovenski in nemški jezik, računstvo, spisje, gospodinjstvo, zdravoslovje, nauk o kostumih, petje in telovadba. Vrhu teh obveznih predmetov se bode poučevali tudi v lažčini in francosčini, tako se zglaši dovolj udeleženek. — Našemu ženstvu se torej nudi lepa prilika, poučiti se navedenih ženskih obrtv brez stroškov in pridobiti si dokaj drugega, splošno potrebnega znanja, vsed česar vnuči opozarjam svoje čitateljice na navedeni zavod. — Za vstop zadošča ljudskošolska izobražba in starost 14 let. Pouk se prične dne 6. novembra.

+ Izpit iz slovenske stenografske. Je je pred izpraševalno komisijo v Zagrebu prebila gdje, Irma Petek, licejska učiteljica. To je menda prva ženska, ki je napravila izpit iz stenografske. Pred isto komisijo je napravil izpit iz slovenske stenografije, tudi g. Alfons Meninger, uredkar »Gostilničarskega Vestnika«.

+ Postojne se nam pise: V št. 246. t. l. vašega cenjenega lista je bil objavljen dopis: »Postojna in zvišanje aktivitetne doklade državnim uslužbenec«. Prosim, da blagovolite resnici na ljubo slediči popravek zgoraj navedene dopis objaviti. Res je, da je o zvišanju aktivitetne doklade in povišanju stanarine mojemu stanovanju nekaj dni pred mojim odgovorje moja hišna gospodinja in nekaj tretja oseba govorila. Na moji gospodinji stavljeni vprašanje, ako misli stanovanje res podražiti, je bil odgovor nobedeno takole: »Ja, ker sem imela s popravilom v stanovanju že toliko stroškov in ker so davki takoj veliki, sem primorana s prihodnjim mesecem za 4 K na mesec stanovanje podražiti, ker ste pa imeli sedaj stroške, ko ste morali malo časom popravila kuhinje v gostilni obdelovati — s 1. decembrom.« Ne pa: »Ker

Narodna obrambu.

Povodom izvolitve g. Ribnikarja začelnim poslancem so darovali v gostilni na »Klavnici pri Pepic« zbrani gostje 10 K 33 vin. družbi sv. Cirila in Metoda. K tej vsovi je prispeval g. Fr. Lavtežar sam s 6 K. — Hvala rodujubnim darovalec! Ob vsaki narodni pridobitvi naj dobi svoj dobitek tudi naša šolska družba!

Društvena raznjava.

Društvo slovenskih profesorjev bo imelo sestanek v soboto, dne 4. novembra ob pol 8. zvečer v piceinsti sobi hotela »Tratnik« (Sv. Petra cesta). Poročal bo: 1. g. dr. Žmavc v o deputaciji državnega zvezce v ministrstvih; 2. dr. Illešič v o današnjih težnjah srednje šole raznih slovenskih narodov po pričenju kakega drugačega slovenskega jezika. Na obilno udeležbo vabi Odbor.

Redni letni občni zbor ljudsko-izobraževalnega društva »Akademij« se vrši v petek, dne 3. novembra v gostilni pri »Novem svetu« (Prešernova soba) ob 8. zvečer. Dnevni red: 1. Poročilo odborovo. 2. Poročilo preglednikov. 3. Volitve. 4. Slučajnosti. — Prijatelji društva se najvjudnejše vabijo k obilni udeležbi. — Odbor.

P. n. gg. davčni uradniki! Društvo e. kr. davčnih uradnikov za Kranjsko vabi k manifestacijskemu zborovanju, ki bo v nedeljo, dne 5. novembra t. l. točno ob 11. dopoldne v dvorani hotela »Ilirija«. — Ker je največje važnosti, da ta manifestacija pokaze složnost celokupnega davčnega uradništva, pričakuje društveni odbor od strani gg. tovarisev vsestranske udeležbe.

Družabni večer k že na drugem mestu objavljeni manifestacijski e. kr. davčnega uradništva, se priredi gg. kolegom z dežele v soboto, dne 4. novembra ob 8. zvečer v hotelu »Ilirija«, na kar se le - ti opozarjajo!

Akademično društvo slovenskih agronomov »Kras« priredi svoj prvi redni občni zbor dne 4. novembra ob 8. zvečer v »Leithner - Restaurant«, Auersperggasse 6.

Prosvečta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes, v četrtek, se igra prvič francos. modernega dramatika H. La-vedana najnovješči tragikomedija »Kralj« (Sire). Za Parizom je Ljubljana prva, ki uprizori to. Še letos izšlo drama iz revolucionarnega leta 1848., ko so Francorji vrgli s prestola 74letnega trmoglavega kralja Ludvika Filipa. Deseterim krvavim atentatom je kralj ušel, a dne 24. februarja 1848. ga je vrgla revolucija v Parizu, ker se je branil pravičnih reform v volilnem rednu, v društvenem in tiskovnem zakonu. Tragikomedija »Kralj« je v prvih treh dejanjih zabavna, v četrtem dejanju pa se začne tragedija. Glavne vloge igrajo g. Nučič, ga. Danilova, ga. Iličičeva in g. Skrbinšek. (V notici, ki je izšla v »Slovenskem Narodu« v sredo je ostala tiskovna pomenita: pod sekiro je padel kralj Ludvik XVI. ne XVII., ki je umrl kot deček.) — Predstava se vrši za nepar - abonenete.

Slovensko gledališče. Sobotna predstava »Prodane neveste« je bila prav animirana, harmonična in je tekla v tempu kakor vltva. Nič ni mogoče, mogoče kakšna malenkost, ki pa komaj pride v poštev. Bolj živa igra bi bila tuštin na mestu. Nasprotno pa izrecno naglasim fino igro in petje g. Kramper ter g. Horšek. Da začne občinstvo vstajati s sedežev ter zapuščati prostore, predno je vse končano, je netaktno in moti pevce ter ostalo občinstvo. V interesu okusa bi želeli, da to izostane. Obisk je bil zelo lep. — Na praznik se je igrala obligatna »Mlinar in njegova hčka«. Žilavo življenje je v tem ganljivem igrokazu in vidiči je, da še ne bo izginila kmalu iz repertoirjev. Očito je, da »Mlinar in njegova hčka« ni umetniško delo. Naučna je, šablonska in temelji na prav priprostem okusu, a deluje in vpliva se zmiraj. Občinstvo toči še zmiraj solzice za ubog mlinarjevo hčerjo. Stvar je narejena zelo spretno in draži sree in solzne žleze mehkim ljudem, budi zono in hladno grozico, ki je v gledališču tako prijetno, apartno čuvstvo. Seveda je dosti že tudi pri nas tako brezbožnih subjektov, ki se naglaša rogoj duhovom in duhovitim storijam grobarja Luke Molka. Dosti dejanja, spretna tehnika in zelo malo zdravega okusa, to je »Mlinar in njegova hčka«. Igralo se je pri nas po starih tradicijah: Verovšek je izvrsten mlinar, Wintrovka zelo mila in ganljiva Marica, Drenovec je igral Konrad mestu g. Danilova, ki smo ga bili sicer vjeni v tej vlogi. Spomnimo se ga s častjo in pobožnostjo! Drenovec je učenec in tiči še globoko v diletantih hlačah. Sicer pa kaže, da se bo naredil. Ostalo je bilo vse pri starem,

torej dobro. Ceterum censeo, da niti blagajni ne bi škodilo, ako »Mlinar« s hčerjo vred enkrat že definitivno umrje in nas zapusti. Brez težave se najde kaj bolj primernega. Ne bodimo šalobarde!

G.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke.

Vodstvo narodno - napredne stranke ju ustavilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravdne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pisarno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakšnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priloženo 10 vinarsko znamko za odgovor, ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarsko znamko na: Kmetsko pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfsova ulica 10. Ob sebi umevno je, da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetskim županstvom.

Književnost.

Obrtniški koledar 1912. Izdal in založil Josip Hauptman, uradnik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Drugi letnik »Obrtniškega koledarja« daje obrtnikom, rokodelcem, gostilničarjem in drugim marsikater potrebno pojasnilo in navodilo glede njih obrtnih pravie in dolžnosti, kajti poleg običajnega koledarskega gradiva vsebuje ta koledar tudi: podrobna določila za kolkanje listin, spisov, računov itd.; tabelo za očitno dohodnino; razvrstitev obrtov; gostilničarski obrt in njegovo pravo; vinotek pod vejo; stavbni obrti; obseg in izvrševanje obrtnih pravie; obrtni sodišče; obrtni svet; obrtno zadružništvo; obrtni nadzorniki; zadružni instruktorji; obrtno pospeševanje; obrtni pospeševalni zavod za Kranjsko v Ljubljani; obrtne nadaljevalne šole; o patentih; varstvenih znankah, vzorcih in modelih; obrtne pravice trgovcev, ki prodajajo storjeno oblike; davka prosti bencin za obrtne namene; kročnjarstvo; določila o zapiranju prodajalnic itd. Koledarju je priloženo 16 listov štanega papirja za beležke. Izvod lično v platno vezanega »Obrtniškega koledarja« velja samo 60 vin. po posti 70 vin.

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Klerikalni »Boh« iz Rudnika. Dne 26. oktobra so se vrstile v Rudniku občinske volitve. Klerikalcii so napieli vse sile, da pridobe Rudnik kot nekako klerikalno predtrdujavo v ljubljanski okolici. Toda zmotili so se in si pošteno opekli prste. Posebno se je odlikoval in podpiral v vsemi modni klerikalno gonjo posestnik Anton Boh. Ta možakar je hodil od kraja do kraja popisovat glasovnike. Govorilo se je celo, da je glasovnike onih, ki niso hoteli potegniti s klerikalcii, raztrgal. Par dni pred volitvami ga je srečal na tem četovanju posestnik Miha Černe po domače »Bunder«. Ta mož je slišal o neumornem delovanju rudniškega »Boha« in ga po običajnem pozdravu vprašal: »No, kam pa danes, ali na Posavje? Ves kaj, ti nisi mož! Veš, kaj si delal včeraj?« — Černe je inel v mislih govorico, ki je med Rudničani zelo razširjena in ki trdi, da je Boh trgal nasprotujem glasovnike. Boh se je čutil užaljenega, naijal si je odvetnika in Črneta tožil zaradi razjaljenja časti. V obtožbi je navedel, da mu je Črne še poleg že omenjenih besedi tudi rekel: »Ti si hudič! — Černe je to, kar je rekel Bohu, možato priznal, zatrjeval pa, da ni rekel »Ti si hudič!« — Boh je pa imel dve priči, dve prav sumljivi priči, ki sta tudi to žaljenje potrdili. — Černe, jezen, kot pravi, zaradi take predznosti prič, je bil toliko nepreviden, da je pričama očital v sodni dvorani, da sta »našuntanci«. Sodnik ga je radi tega obsodil na 50 krom globe. Rudniški »Boh« se zdaj lahko vseude na svoje favorike, ki so po končani volitvi silno ovelje in ne bodo dale ne perja ne olja. To pa po zaslugu odločnih naprednih volilcev, ki so uvideli, da klerikalcii kot gospodarji ne gledajo na dobrobit občanov, marveč jih le odirajo in polnijo svoje bisage.

* * *

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Zgodaj je začel. Tukajšnji 17 let stari prisiljenec Oskar Gerše, rodom Ljubljjančan, je imel pri tukajšnjem

okrajnem sodišču zaradi nekega prestopka prestati kazen zapora mesec dni, s katero kaznijo je bil združen post in trdo ležišče. Dne 3. oktobra je moral Gerše na trdem ležati in mu v takih slučajih odpade odeja. To je pa Geršeta tako ujezilo, da je začel kričati in boga in Mater božjo preklinati, da se je razlegalo po celih jetnišnic. Obtožence, ki se zagovarja z razburjenostjo, je bil obsojen na 8 mesecev ječe.

Brata napadel. Lovrenc Zapret, tesarski pomočnik in brat Štefan, sta šla v družbi delavca Janeza Korinščka v vas Sotesko. Med potjo sta se brata zaradi neke malenkostne stvari sprla, nakar je nekoliko pijani Lovrenc svojega brata z nožem sunil trikrat v hrbot ter mu zadal težke poškodbe. Oboljene, ki na tajih dejavnih, je bil obsojen na 5 mesecev težke ječe.

Očeta pretepel. 20 let stari France Lap iz Topola pisano gleda svojega očeta, ker je izročil svoji hčeri, namesto enemu svojih sinov posestvo. Dne 4. kmovca t. l. je zahteval v hlevu od svojega očeta eno krono, kateremu pa mu pa ta, ker je videl, da je sin že nekoliko pijan, ni hotel dati. Razjaren je vsed tega, je pograbil za v hlevu se nahajajoče gnojne vile in z njimi sedemkrat udaril svojega očeta tako, da se je ta s krvjo oblit zgrudil na tla. Obtožene prav, da je v jezi tako ravnal, ker ni dobil zažljene korone. Za kazen so mu priznali 6 mesecev ječe.

Rabuka zaradi zapitka. V Cepudovi gostilni v Zlatem polju se je dne 28. kmovca t. l. nahajalo več gostov. Pri odhodu je prišlo zaradi zapitka med krčmarjem in odhajajočimi prepriči, nakar je krčmar nekaj sitnežev postavil pod kap. Med temi se je nahajal tudi domaći fant Jože Počačar. Le - ta je pustil v gostilni klubok ter je zaradi njega pred hišo razsajal. Prišla sta pa po cesti fanta Jože in Luka Slapar iz Trnovč, ter se pridružila razgračaču. Razbijali so vežnih durih, zlomili kljuko ter metalni kameje skozi šipe v gostilniško sobo, tako da so bili ostali gostje v skrajni nevarnosti. Luka Slapar je hotel skozi okno zlesti v gostilno, pa ga je krčmar pahnil nazaj. Ta pa je snel okno in je vrgel v sobo. Še - le, ko je krčmar v svojo obrambo parkrat ustrelil skozi okno, so razgračači pobegnili. Oboljene vobče tajijo, da bi bili metalni kamenje v sobo, kar pa zasišane priče pod prisego potrdijo. Sodišče je ob sodilo vsakega obtožence na 5 mesecev težke ječe.

Nezvesti hlapec. Vrhniška pivovarna je svojo zalogu v Ljubljani povrila hlapec Antonu Hojnku, ki je doma iz Bratonce pri Ptunu in in izročila ključe od skladniča. Hojnik je imel nalog, denar sprejemati, skušilo pa vsaki dan izročiti tukajšnji Kreditni banki, ki je obenem tudi lastnica te pivovarne. A Hojnik je to v njega stavljeno zaupanje zlorabil ter si prisvojil vsoto 161 K, vrhu tega je pa izginilo še 22 zabojev piva iz zaloge, katero je prodal, nekaj pa s svojimi tovarški popil, tako da tripi pivovarna 265 K 50 vin. skupne škode. Sodišče je spoznalo oboljene v polni meri kritega hndodelstva nezvestobe ter ga obsojilo na 4 mesece težke ječe.

Moščani, somišljeniki!

Vabimo vas na

SHOD

ki ga priredi

narodno - napredna stranka
v nedelje dne 5. t. m. ob pol 4.
popoldne v gostilni pri Mišketu
na Predovičevem selu.

DNEVNI RED:

- Občinske zadeve.
- Občinske volitve.

Govore državni poslanec dr. Vladimir Ravnhar in drugi govorniki,

Razne stvari.

* Znana dunajska igralka se je zatrumpila. Igralka Anny Dirckens, baronica Hammerstein, se je izzdaj neznanih vzrokov poskusila zatrumpiti z veronalom. Ko je njen soprog prišel domov, jo je dobil nezvestno. Njen stanje je kaj nevarno. Znana dunajska igralka se je zatrumpila. Igralka Anny Dirckens, baronica Hammerstein, se je izzdaj neznanih vzrokov poskusila zatrumpiti z veronalom. Ko je njen soprog prišel domov, jo je dobil nezvestno. Njen stanje je kaj nevarno.

* Pivovarna se je podrla. V Ljubljani se je v soboto popoldne podrla pivovarna, ki so jo zidali. Čez 50 delavcev je bilo zasutih. Protiv včeretu se je posrečilo, izvleči izpod razvalin pivovarne 5 mrtvih in 8 ranjencev. Pod razvalinami je še kakih 50 delavcev.

* Zelenščka neareča. »Berliner Tageblatt« poroča iz New Yorka: V postaji Rokrower na pacifiški zelenični sta zadebla eksprezni in tovorni vlak. Do zdaj so izvlečli izpod razvalin pivovarne 5 mrtvih in 8 ranjencev. Pod razvalinami je še kakih 50 delavcev.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Zgodaj je začel. Tukajšnji 17 let

* Roparski umor. Blizu Hodonina na Slovaškem je bil izvršen v noči od nedelje na pondeljek grozen umor. V ponedeljek zjutraj so tam našli moško truplo, čigar obraz je bil grozivo razmesarjen. Nad desnim očesom je imel strelni rano, zadaj na hrbitu globoko rano, najbrže od sekire, oči iztaknjene, nos in ušesa odrezana. Umor je bil izvršen tako rafiniran, da je bilo zelo težko konstatirati, kdo je umorjeni. Pri njem so našli razen drugih stvari tudi kos adres: »Toma ...« Začetkom so mišili, da je morjeni šefer Toman. Dogalo se je pa, da je to le mistifikacija. Toman živi in je on sam izvršil umor, da dobi zavarovalno vsoto 95.000 K, za katero se je zavaroval. Povabil je nekega moža v svoj avtomobil, ga umoril ter razmesaril njegov obraz, na kar ga je oblekel v svojo obliko. Neki pomočnik naj bi pomagal, da dobi zavarovalnino. Toma so že prijeli, njegovemu pajdašu so že naše.

* Cena živalskemu mesu na Kitajskem. Glavna vrsta živali, ki jih na Kitajskem vzrejajo, je perutnina, posebno race in gosi. Ker je te živali na Kitajskem zelo mnogo, so tudi njih cene nenavadno nizke. Vsled tega si jih more kupiti tudi najsiromašnejši človek. Seveda ne sme kupiti perutnine v praznikih, ker takrat je popraševanje po perutnini na Kitajskem zelo veliko. Ena kura stane takrat do 120 cenov ali 80 vin, dočim stane kilogram svinjskega mesu le 66, govejega pa 30 vinarjev. Sicer je perutnina na Kitajskem in Japonskem zelo cena. Na trgu v Pekingu je pred nedoljim časom veljalo 48 kosov sivilih jerebje ali 5 do 6 fazanov skupaj samo 3 do 3 in pol krone. Tuje mora plačati mnogo več. Kitajci, posebno siromašniji, niso kaj preveč izbirčni. Kitajci je z velikim apetitom miši in žabe. Na Kitajskem so tudi posebne gostilne, v katerih se dobri pasja pečenka. Povkvarjeno jajce je Kitajcu priljubljeno in okusna.

* Iz sedanjega kitajskega parlamenta. Kitajska ima že zdaj nekaj poskusni parlamenti, takozvani »državni odbori«, ki se je prizvratil sešel pred letom dni. Od tega časa je privolil ceili vrsti reform, od katerih je bila pa le malokatera izvedena. Tako so sklenili, odstraniti kito, stiskanje ženskih nog, uvesti prav parlament, prepovedati prodajanje opia itd. 400 milijon ljudi je zastopanih v tem poskusnem parlamentu in sicer je 98 delegatov deželnih zborov, 98 članov, ki jih je imenoval cesar in 66 vladnih zastopnikov. Palača parlamenta se nahaja v zahodnem delu tatarskega mesta in je zgrajena v znanem kitajskem slogu. Od zunaj je okrašena s praporji z običajnimi zmaji; znotraj je brez okrasov. Po dva in dva poslance sedita pri eni mizi, ki ima v predalčku — pljuvalnik. Predsednik je cesarski princ Pulun. Da njega in za celo vrsto njegovih tajnikov, državnih svetnikov, ministrov, vladnih zastopnikov itd. so pripravljena posebna sedišča. Za časnikarje in občinstvo so napravljene posebne tribune. Na vstopnicah v parlament, tudi na tistih, ki se izdajajo diplomatom

potem med ruskimi romaricami jako uspečno za svoje samostane in vabi jo svoje rojakinje k sebi. Zato prosi arhimandrit Vladimir, da naj ne hodijo in Jeruzalem romarice, ki še niso spolnile vsaj 40. leta.

* Šaljiv protestantovski duhovnik. Pred kratkim umrli tajni cerkveni svetnik dr. Friderik Mayer je bil znani kot tako šaljiv človek. Med raznimi šaljivimi anekdotami pripovedujejo o njem sledete: Mayer je hodil več let na letovišče v Karlove vare. Sezmanil se je z nekim ogrskim duhovnikom, ki je z Mayerjem redno vsak dan občeval. Držal pa je Mayerja vedno za katoliškega duhovnika. Nekoč pride k Mayerju na obisk njegov sin. Ko sta šla z Mayerjem na običajni spreهد, jih sreča kot po navadi, znani ogrski duhovnik. Ko vidi Mayerja v spremstvu mladega dečka, ga vpraša: To je pa gotovo vaš nečak? Mayer pa mu odgovori: »O ne, gospod, pri nas jih imenujemo si nove.« Večkrat pa je tudi Mayer slab noatael. Nekoč je bil v druzji z nekim učiteljem. Med pogovorom seže Mayer v žep in si hoče zapaliti smotko. Učitelj mu vijudno prizge vžigalico, ki pa je ugasnila, predno je mogoč Mayer prizgati smotko. Mayer je porabil tudi to priliko za šaljivo opazko in rekel: »Luč šole ugašuje!« Učitelj pa je mirno prizgal drugo vžigalico in odvričel: »O ja! Posebno, če pride pod cerkveno komando!«

Mojim volilcem!

Bodite ponosni na zmago, ki ste jo priborili dne 31. oktobra s svojimi glasovi narodno napredni stvari. Žnjo ste vnovič dokazali nepremagljivo moč naše stranke, dokazali ste pa tudi rakočno pot S. L. S. v Ljubljani. In tega dejstva se z Vami najbolj radujem. Iskrena hvala Vam!

ADOLF RIBNIKAR
deželni poslanec.

Telefonska in brzjavna poročila.

Nova delniška družba.

Dunaj, 2. novembra. »Dunajski kreditni zavod« namerava izpremeti Vilezkev premogokop pri Moravski Ostravi v delniško družbo.

Gautsch — grof.

Praga, 2. novembra. »Prager Tagblatt« poroča, da bo cesar v kratkem povzagnil odstopivšega ministarskega predsednika v grofu.

Umor pri Hodoninu.

Brno, 2. novembra. Včeraj je vstopil v Rosicah neki tujev v vlak, ki se je vedel skrajno nervozno in nemirno, tako da so postali vsi potniki v vlaku na njega pozorni. Opazovali so ga do Brna, kjer je skočil tujev še med vožnjo z vlaka in hotel pobegniti skozi stranska vrata. Vratna pa so bila zaklenjena in tujev se je moral vrniti na peron, kjer mu je stopil nasproti redar. V tem trenotku je trjec skočil čez ograj, ki deli na brnskem kolodvoru tir od tira in zbežal do tretjega tira, redar za njim z revolverjem v roki. Šele na tretjem tiru se je posrečilo redarju tujeva prijeti. Pri njem so našli brovning, 50 patron in dva bodaloma podobna noža ter samo 27 v. Pripeljali so ga zvezanega na stražnico, kjer je izpovedal, da je Ladislav Toman in da je hotel v Uhersko Hradište, da se tam javi sodišču in dokaže svoj alibi. Umor pri Hodoninu je bil izvršen 22. m. m. in Toman je izpovedal, da se je 21. m. m. peljal v Lvov, kjer je ostal pet dni. Dokazali pa so mu, da se je šele 23. dopoldne odpeljal v Lvov. Aretirali so tudi več njegovih sorodnikov. Sedaj je zaprtih 11 oseb. Sodišče je dognalo, da se je Toman držal v noči od 22. na 23. m. m., v kateri noči je bil umor izvršen bližini Hodonina.

Srbski minister v Dalmaciji.

Dulrovnik, 2. novembra. Sem kaj je dosegel na osmednevni odpočitek srbski minister noiranjih del Marko Trifković.

Iz srske diplome.

Belaograd, 2. novembra. Poslani v Sofiji dr. Miroslav Spalajković je vladu ponudila mesto poslanika v Rimu. Spalajković je to ponudbo edklonil, češ da hoče vsaj še nekaj časa v Sofiji, zlasti sedaj ko so nastali na Balkanu velekrščeni odnošnji. Spalajković ostane torej sedaj še v Sofiji, čisto gotovo pa je, da bo tekmo prihodnjega leta premeščen za poslanika v Petrograd.

Srbija kupuje konje.

Belgrad, 2. novembra. Vojna uprava je nakupila za artillerijo 800

konjev. Ti konji so kupljeni samo za slujbo splošne mobilizacije, zato jih bodo dali zanesljivim privatnikom v oskrbo.

Srbko - bolgarski odbor za gospodarsko zbiljanje.

Sofija, 2. novembra. Srbko-bolgarski odbor, ki si je stavil naloge, izvesti najtejnje gospodarsko zbiljanje Srbske in Bolgarske potom carinske unije obeh dežel, bo imel v Sofiji sejo 7. t. m. Te seje so udeleže s srbske strani: bivši finančni minister dr. Laza Paču, bivši ministra Kosta Stojanović v Trifkovič, sekcijski načelnik poljedelskega ministarstva Conić, upravitelj državnih monopolov Milošević, ravnatelj državnih železnic dr. Popović in ravnatelj poljedelske banke dr. Marinović. Razprave tega odbora bodo strogo zaupne.

Hmelj.

Norimberk, 2. novembra. 150, 200. Mirno, neizpremenjeno, zelo stalno 280/335.

Revolucija na Kitajskem.

London, 2. novembra. Neki dober poznavalec razmer na Kitajskem se je izrazil o položaju sledete: Usoda dvorne autokracije je končno začenjena, regent je nezmožen in sistem se je preživel. Upati je, da vpelje Juanškaj omejeno monarhijo, na katere čelu bo stal on sam.

Italijansko-turška vojna.

Turki v posesti vodovoda.

Carigrad, 2. novembra. Turki so zasedli Gumeliano in tamozne vodnjake, ki so za Italijane in Tripoliso velikanske važnosti. Tudi so Turki zasegli vseh 6 zunanjih utrdb Tripolisa. V Tripolisu samem se poučil boji nadaljujejo. Tudi v Bengasiu gre Italijanom slab.

Italija kupuje premog.

London, 2. novembra. Italijanska vlada kupuje v Cardiffu veliko množino premoga, kar je jasno znamenje, da namerava Italija obsežnejše akcije s svojim bodočanjem.

Italija o situaciji.

Rim, 2. novembra. »Agencija Stephanie« poroča, da so se v zadnjem času pri Tripolisu vršili le manjši brezposredni boji, čemur pa nasprotujejo turška poročila.

Gospodarstvo.

— Ljubljanska kreditna banka. V mesecu oktobru se je vložilo na knjižice in na tekoči račun 2.208.436 kron 78 vin., dvignilo pa 2.415.865 K 75 vin. Skupno stanje koncem oktobra 13.617.074 K 95 vin.

— Dobavni razpis. C. in kr. morinarski provijantni urad v Pulju nazzana trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da namerava nakupiti po trgovskem običaju razne predmete, med katerimi so tudi: pšenična in ržena moka, kumena, grah, fižol, močnate jedi (testenine), čebula, svinska mast, krompir, kis, vino in drugo. Ponudbe je vložiti čimprej, najkasneje pa do 30. novembra 1911 pri c. in kr. mornarskem provijantnem uradu v Pulju. Tozadevni razpis in uzačni zvezek sta v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemek.

Pripravljeno za prezgodaj rojene otroke.
Pri prehranitvi in pri vzreji prezgodaj rojene otroke je treba ravnati posebno skrbno. Tu se maščuje vsaka napaka in vsekakor zamuje. Ravno za take otroke je Scottova emulzija ribjega olja vzeta redno v gotovih količinah, pravi blagoslov Razvitek takih prezgodaj rojene otrok stopanja.

SCOTTOVA EMULZIJA

tako pospešuje, da se čez nekaj časa ne ločijo popolnoma nič ne po cvetočem obličju ne po kreplki rast telesa in kosti od drugih otrok. Scottova emulzija je čisto lahko prebavna in tako okusna, da jo dojenček vživa in lahko prenaša brez odpora.

Pri nakupu sahtejava imeno Scottova emulzije Znamka »Scott«, ki je vpeljana že čez 15 let in jasno se dobro hakovat in učinkovit.

Cena izvirni steklenici 2 K 50. Dobri so v vseki lekarini.

2

Mnenje gospoda dr. W. Polednička, zdravnika civilne bolnišnice »Hoch- und Deutschmeister« Braunseifen.

Gospod J. Serravallo Trst.

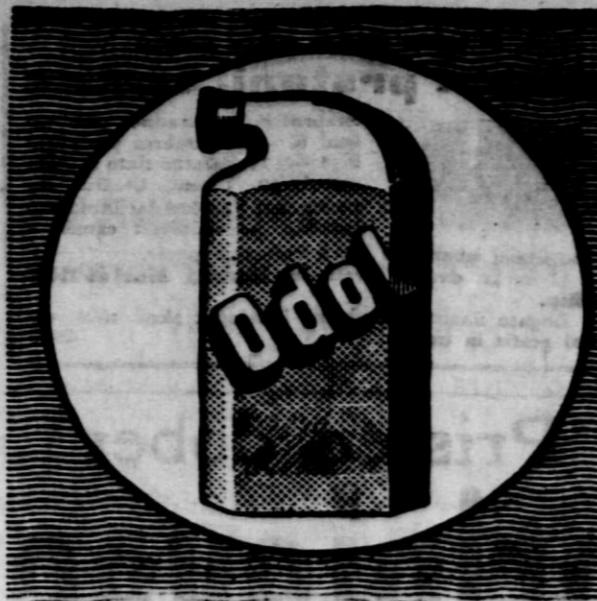
Zahvaljujem Vas za poslano Serravallovo kina - vino z železom. Rabim ga že več let in bolnišnici in v praksi z dobrim uspehom.

Braunseifen, 9. septembra 1909.

Dr. W. Poledniček.

Srbija kupuje konje.

Belgrad, 2. novembra. Vojna uprava je nakupila za artillerijo 800

Najboljša ustna voda sveta.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 29. oktobra: Ludovik Osterman, sin železniškega sprevodnika, 2 meseca, Sv. Martina cesta 26. — Andrej Vičič, železniški čuvaj v pok., 67 let, Zalokarjeva ulica 8.

Dne 30. oktobra: Marko Anzelj, bivši delavec, 74 let, Radeckega cesta 11.

Dne 31. oktobra: Jakob Šimenc, vrtnar, 55 let, Gradišče 14.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurz dunajske borze 2. novembra 1911.

Maloščeni papirji.	Denari	Blagovni
4% mejeva renta	91-70	91-90
+2% srebrna renta	94-90	95-10
4% avstrijski kronska renta	91-60	91-80
4% ogr.	90-80	91-
4% kranjsko deželno posojilje	—	93-30
4% k. o. češke dež. banke	96-75	97-75

Srednje.		
črečke iz 1. 1860 %	438 —	450 —
" 1864	301 —	307 —
" tiske	302 —	314 —
" zemeljske I. izdaje	298 —	304 —
" II. ogrske hipotečne	254 —	260 —
" dun. komunalne	504 —	516 —
" avstri. kreditne	498 —	510 —
" ljubljanske	84 —	90 —
" avstri. deč. kriza	72 25	78 25
" ogr.	47-25	53 25
" bazilika	35-50	39 50
" turške	235-50	238 50

Velut.		
Ceklini	11-40	11-44
Marke	117-75	117-95
Franki	96-25	96 40
Lire	94-90	95-05
Rubli	254-75	255-75

zaljubljeni v ljubljanskih zbornicah.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 2. novembra 1911.

Pšenica za april 1912	za 50 kg	11-87
Rž za april 1912	za 50 kg	10-33
Koruba za april 1912	za 50 kg	8-55
Oves za april 1912	za 50 kg	9-59

Termini.

Vrhovna županija.

Srednji vrhovni tuk 20.70 mm.

<p

Olimpija krema brez maščobe, lepotilo prve vrste, je najboljše in najuspešnejše sredstvo za odstranjevanje vsakdnevnih kožnih napak, kakor so pege, izpuščaji, lišaji, mozoli itd. Mali lonček K 120, veliki lonček K 200.

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mesto.

Pomada za rast lás krepi lasišče in zabranjuje izpadanje lás. — Lonček 1 K 20 h.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 h.

Mazilo zoper ozebine. Sredstvo zoper ozebine. — Lonček z na-

vodom o radi 80 h, tucat 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožljjenimi mesti. — Lonček z navodilom

40 h, tucat 4 K.

Lekarna Trnkóczy v Ljubljani.

Raspodelitev po postri. 3717 Drogarjevna cena.

St. 35900.

3722

Razpis ustanov.

Mestni magistrat ljubljanski ima za tekoče leto podeliti sledeče ustanove:

1. Janeza Krstnika Bernardinija ustanova v znesku K 230—
2. Janeza Jakoba Schillinga 250—
3. Jirija Tolmainerja 250—
4. Janeza Jošta Weberja 230—

Do teh ustanov imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omogožile ter so uboge in poštenega slovesa.

5. Miklavža Janeza Kraschkovica ustanova v znesku K 128—

Do te ustanove imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so doma iz šentpeterske fare in so se letos omogožile ter so ubožne. Ce teh ni, imajo do te ustanove po vrsti pravico kmečke, rokodelske ali dñinarske hčere iz šentpeterske fare, ki so ubožne in so se letos omogožile.

6. Antona Jakoba Fanzoija ustanova v znesku K 128—

Do te ustanove imajo pravico poštena dekleta meščanskega (hčere ljubljanskih meščanov) ali pa tudi priprostesjega stanu, ki so ubožne in so se letos omogožila.

7. Josipa Feliksa Sinna ustanova v znesku K 96—

Do te ustanove imata pravico dva izmed najrevnejših ljubljanskih dekle.

8. Mihe Pakiča ustanova v znesku K 224—

Do te ustanove imajo pravico ubožni ljubljanski meščani obrtniškega stanu ali njih vdove.

9. Janeza Kovazha ustanova v znesku K 302—

Ta ustanova gre na 4 enake dele, do katerih imajo pravico 4 v Ljubljani in revščini živeči rodbinski očetje ali vdovljene rodbinske matere, ki so brez lastne krivde v revščini, so katoliške vere, neoporeklega slovesa in imajo rediti nepreskrbljene otroke.

10. Marije Kosmatscheve ustanova v znesku K 100—

Do te ustanove imajo pravico nepremožne uradniške sirote ženskega spola, ki so ljubljancanke ter poštenega vedenja.

11. Helene Valentino ustanova v znesku K 204—

To ustanovo ima mestni magistrat razdeliti med ubožne otroke iz tranciškanske fare, kateri nimajo več staršev, in ki niso še 15 let stari.

12. Ustanova neimenovanega dobrotnika za onemogle posle v znesku K 168—

Do te ustanove imajo pravico 4 revni, delaneznožni posli, ki so zvesto služili in so neomadeževanega slovesa, vsak na $\frac{1}{4}$ ustanove.

Koleka proste prošnje za te ustanove je **vlagati do vštete 30. novembra t. l.** pri vloženem zapisniku mestnega magistrata.

V prošnji je navesti one okoliščine, ki dokazujo pravilo (prosilko) ubožstvo.

Prošnjam za posamezne ustanove je na vsaki način priložiti, oziroma v njih dokazati sledeče:

Pri prošnjah za ustanove pod št. 1. do 6, rojstni in krstni list, poročni list ter po možnosti očetovo meščansko pismo; ali je pa vsej omeniti, kdaj da je oče postal meščan. Slednje odpade pri prosilkah, ki niso meščanske hčere, a prosijo za ustanovo št. 5. ali 6.

Za ustanovo št. 7. rojstni in krstni list ter potrdilo županijskega urada o samičnem stanu.

Za ustanovo št. 8. meščansko pismo ali navedbo, kdaj da je bilo meščanstvo podeljeno, vdove tudi svoj poročni in možev mrtvaški list. Tudi je omeniti, katerega obra je prosilec ali je bil prosilkin mož.

Za ustanovo št. 9. poročni list, vdove tudi možev mrtvaški list in pa rojstne in krstne liste (izpiske) nepreskrbljenih otrok. Navesti je ludi vzrok revščine.

Za ustanovo št. 10. rojstni in krstni list ter očetov mrtvaški list.

Za ustanovo št. 11 prosilčev rojstni in krstni list ter mrtvaške liste staršev ali pa potrdilo varuške sodnije, da so starši zares umrli.

Za ustanovo št. 12. rojstni in krstni list in, če mogoče, poselsko knjižico.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 1. novembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Jvan Jax in sin

v Ljubljani 358

Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogu

voznih koles.

■ ■ ■

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Prešernove slike

predaja in posilja po poštnem povzetju

IV. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kren. 273

Prvi 24 karboni doli in vredni poštevi

prstani.

Svetnik c. kr. uradno predstavljeni K —, uradni predstavljeni K —, 14 karboni doli K 750—.

8-kr. P.R.S. Uradni, karboni, uradni predstavljeni doli obvezni za najboljši cenob.

Našljene poštevi lahko za morec nadomestno papir.

C. kr. dvorni javitelj Jan Konrad, Post St. 244, Šentvid.

Bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 4000 slikam.

Oljni gratis in franko.

Pristen dober brinjevec

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. SISKI.

Jedilni krompir 4737

belomesnat, v rumenih oblicah 10.000 kg

K 660—. Jedilni krompir, rožnik 10.000 kg

K 730—. Jedilni krompir, modri rožnik

10.000 kg K 620—. Bebele zeljaste glave,

bele 10.000 kg K 700—. ozirama po vso

kokratnih najnajljih dnevnih cenah iz našega

ogrskega nakladališča, naloženo à la rinfusa

ali v vrečah, ki jih računamo po lasini ceni.

Poleg tega dobavljamo česen čebulo in semenske

čebulice, najnajljši delikatesni med a paprika,

za katere prideval na želeno radi postrežemo

z specialnimi ponudbami. Ker krompir

in zelje dobavljamo z različnimi postaji, si

pridružujemo, da stavimo ponudbo ranko do

čolitvena postaja. Dobavljamo samo izbran,

krompir. Pogoji: Pol denarja naprej, ostanek

po povzetju. Prva segediška kmetijska zadruga

I. Szegediner Landw. Gen.) Szeged, Ogrska.

Razglas.

Mestna branilnica ljubljanska razpisuje začasno mesto asistenta

z letno plačjo 1800 K in stanarino 500 K. Prosilci morajo dokazati, da so z dobrim uspehom dovršili višjo gimnazijo ali višjo realko ali pa nižjo gimnazijo odnosno realko in trgovsko šolo.

Prošnje z dokazili o šolanju, dosedanjem službovanju, o starosti, domovinstvu, o zdravju in hravnosti ter o znanju jezikov je pri podpisem ravateljstvu vlagati

najkasneje do 14. novembra 1911.

V Ljubljani, dne 30. oktobra 1911.

3713

Ravnateljstvo Mestne branilnice ljubljanske.

MODNI SALON

Marija Götzl

Domača tvrdka!

S ŽIDOVSKA ULICA 8

Priporoča svojo bogato zalogo damske in otroške klobukov v najnovnejših oblikah.

Cene brez konkurence!

Cene brez konkurence!

St. 36000

3723

Razpis ustanov za mestne reveže ljubljanske.

Mestni magistrat ljubljanski ima oddati

,Cesarja Franca Jožefa jubilejske ustanove“

in sicer dve po 50 K, deset pa po 40 K.

Do teh ustanov imajo pravico oni mestni reveže, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zaklada.

Prošnje za podelitev ene teh ustanov, katere se bodo izplačale dne 2. decembra, vložiti je pri vloženem zapisniku mestnega magistrata najkasneje

do vštete 20. novembra t. l.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 1. novembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Lastniki vrednostnih papirjev, kapitalisti in borzni interesenti čitajo „Wiener Stimmungs-Bericht“

(Izhaja tedensko).

Vsebina: Tržna tendenca. Finančni tedenski pregled. Zunanje borze. Informacijska rubrika.

Posebej omenjeno z Alpinsko montansko družbo. Skodove tovornice. Ogrska splošna premogokopna družba. Plinarnice Manuscheck. Pivovarna Poschach. Union, družba za stavbo blago. Buštehradska železnica. Gósska pivovarna. Anglo-Avstrijska banka. Orientalske železnice. Agrarna in rentna banka. Avstrijski Lloyd. Dunajski Bankverein. Delnice drž. železnic. Zemljiško kreditni zavod. Ogrska hipotečna banka. Nižjeavstrijska ekskomptna družba. Mednarodna družba za zavarovanje proti nezgodam. Tržaške plinove delnice. Podunavska paroplovna družba. Unionska banka Leykam-Vevče. Länderbanka. Fonciere, peščarska delniška zavarovalna družba. Živnostenska banka. Južna železnica. Splošna prometna banka. Liesiška pivovarna Phönix, zavarovalna družba. Zahodnočeška rudniška družba. Nádražske delnice. Kreditni zavod. Gebr. Enderlin d. d. Dunajska stavba družba. Brnska tvornica sreč. Praška železindustrijska družba. Wernsdlove delnice. Trbovljska premogokopna družba. Gelsenkirchenski

Korespondenca.

Dva mlada, inteligentna slovenska mornarja želita korespondirati s primernima gospodinjama bodisi v slovenskem, nemškem, hrvatskem, italijanskem, češkem ali ogrskem jeziku. — Naslova: 1.) „Med valovi“, 2.) „Ix tujine“, nai „S. M. S. Eh. Franz Ferdinand, Pola I.“

Lepa mebljovana soba
se z hrano vred takoj odda
enemu ali dvema gospodoma. Istotam
se tudi sprejme 3485
več gospodov na dobro domačo hrano.
Več v upravnosti »Slov. Naroda«.

Za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočeno črno dal-
matinsko vino 233

KUĆ
načoljše sredstvo.
4 steklenice (5 kg) franko K 450
Br. Novakovič, Ljubljana.

Solarske in koncertne GOSLI
samo najboljši izdelki brezhibne izvršitve.

Solarske gosli brez lokha K 450 h,
K 6-60 h, K 6, K 6-80 h, K 7-60 h,
K 8-60 h, K 9-60 h, K 12-50 h, in
K 14. Koncertne violine, pa K 14, 17,
20-50, 24. Orkestrski violine močnega
glasu po K 28, 32, 40. Lokti za gosli
80 h, K 1, K 1-40 h, K 1-80 h, K 2,
K 2-40 h in naprej. Toki za gosli
K 2-80 h, K 4-20 h, K 6-60 h, K 6,
K 8-50 h, K 10-50 h. Citer, harmoni-
rike in orglice, gitare, okarne, klar-
ineti, pihalni instrumenti, gramofoni itd.
v največji izberi. — Brez risika!
Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Po
povzetju ali denar naprej razpolaga
pričnana jako zmožna svetovna firma

JAN KONRAD
c. kr. dvorni dobavitelj, Most Št. 1153 (Češko).
Zahtevajte bogato ilustrovani glavni katalog z okoli 4000
slikami, ki se vsakomur pošte gratis in tranko.

Tiskarskega strojnika sprejme „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Franc ŠOUVAN SIN
LJUBLJANA

Veletrgovina z manufakturnim blagom.

Toorniška saloga sukna.
Največja saloga preprog.
Popolne opreme za neveste.
Cprave za hotele in stanovanja.

Najnišje cene!
Strogo solidna postrežba!

Narodno podjetje!

Narodna knjigarna

Prešernova ulica štev. 7 v Ljubljani Prešernova ulica štev. 7

z druženja

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogu kancelijskega,
... komptoarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga ...

načoljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in
gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za
pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma;
barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpriprostejših do najfinjejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.
Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo.

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovar. Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne
priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpriprosteje in najfinješe, črne, vijolčaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora
v vseh velikostih, za dame in za gospode, za na-
vadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.
Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

----- vseh sistemov -----

po tova niških cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, oznalila, fakture,
trgovska pisma itd. itd.